

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

Радна недеља	Тематска целина		Циљ
1	1. Економија као наука		Овладавање основним економским појмовима.
	Тематска јединица	1.1 Дефинисање и предмет изучавања економије	Студент ће бити способан да разуме, препозна и репродукује основне економске појмове и значај изучавања економије.
		1.2 Економске категорије и економски закони	Студент ће бити способан да разуме, препозна и репродукује основне економске категорије и законе.

Радна недеља	Тематска целина		Циљ
1	1. Економија као наука		Овладавање основним економским појмовима.
		1.3 Економски методи и модели	Студент ће бити способан да разуме, препозна и репродукује основне економске методе и моделе.

НАСТАВНИ МЕТОД: ПРЕДАВАЊЕ

EKONOMIJA KAO NAUKA

Prof. dr Dragana Kragulj
Fakultet organizacionih nauka

Alfred Maršal

- “Ekonomija se bavi proučavanjem čovečanstva u svakodnevnom životu”.

Pol Samuelson

- “Ekonomija je proučavanje o tome kako se ljudi opredeljuju da koriste retka, ili ograničena, sredstva proizvodnje (zemlju, rad, kapitalna dobra kao što su mašine, tehničko znanje) da bi proizveli razna dobra (kao što su pšenica, goveđe meso, kaputi, koncerti, putevi, bombarderi, jahte) i da bi ih raspodelili na razne pripadnike društva zadovoljavajući njihovu potrebu za potrošnjom.”

Pol Samuelson

- „Ekonomija, i nauka i veština, proučava se iz raznih razloga: da bi se razumeli problemi pred kojima se nalaze pojedinci i porodice; da bi se pomoglo vladama, i nedovoljno razvijenih i razvijenih nacija; da se unapredi snažni privredni razvoj izbegavajući depresiju i inflaciju; da bi se analizirale fascinirajuće zanimljive sheme društvenog ponašanja.“

Lajonel Robins

- „Ekonomija je nauka koja proučava ljudsko ponašanje kao odnos između ciljeva i oskudnih sredstava koja su podobna za alternativne upotrebe.“

- Naziv **ekonomija** potiče od grčke složenice *oikonomia* koja je nastala od reči **oikos** (kuća, gazdinstvo) i **nomos** (pravilo, red, zakon). Dakle, *oikonomia* bi označavala “**pravila o radu u gazdinstvu.**”
- Ekonomija predstavlja veštinu privređivanja.

- **Teorijska ekonomija**
- **Primenjena ekonomija**

- Teorijska ekonomija se može podeliti na:
  - **makroekonomsku i**
  - **mikroekonomsku analizu.**

- Pozitivna ekonomija
- Normativna ekonomija

MAKROEKONOMSKI CILJEVI:

- stabilan rast nacionalnog obima proizvodnje,
- stabilan nivo cena,
- visok nivo zaposlenosti i
- uravnotežen platni bilans.

MAKROEKONOMSKI INSTRUMENTI:

- fiskalna politika,
- monetarna politika,
- politika dohodaka i cena i
- međunarodna ekonomska politika.

STANJE OPŠTE RAVNOTEŽE

$$Y + U = P + I$$

- Y = proizvodnja;
- U = uvoz;
- P = potrošnja;
- I = izvoz

“TRADE-OFF”

- **Teorija ekonomske politike** - osnivač **Jan Tinbergen**.

- *Nauka* predstavlja sva naša saznanja o suštini sveta i zakonima njegovog postojanja i razvoja. Ona je sistem kategorija i zakona kojima se otkriva suština pojava u prirodi, društvu i ljudskom mišljenju.

- **Ekonomске kategorije** se definišu kao najopštiji pojmovi, kao teorijski izrazi ili apstrakcije datih odnosa proizvodnje.

- **Ekonomski zakoni** su objektivne nužnosti koje vladaju u proizvodnji, raspodeli, razmeni i potrošnji.

- Pod metodom istraživanja podrazumevamo način, sredstva i postupke koji se primenjuju u istraživanju neke nauke.

METOD APSTRAKCIJE

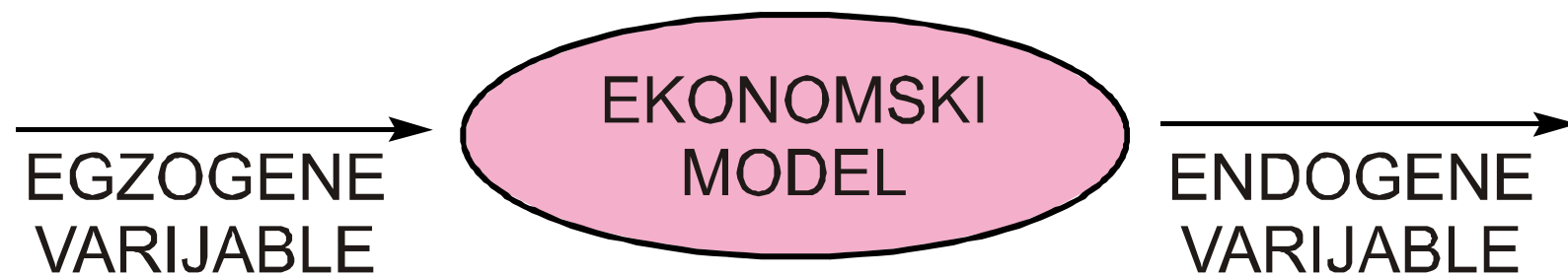
- Odstranjuju se svi nebitni i sporedni elementi.
- Problem se svodi u čistom obliku na ono što je bitno i zakonito.

Pretpostavke moraju biti:

- empirijski zasnovane,
- istinite,
- neprotivurečne,
- nezavisne,
- potpune.

METOD VERIFIKACIJE

- Jedinstvo teorije i prakse koje se međusobno uslovljavaju i određuju.

PITANJA:

- Kako sve možemo definisati ekonomiju kao nauku?
- Objasnite zašto su u pravilnom shvatanju ekonomije ključni pojmovi oskudnost i izbor.
- Na koje dve podoblasti se deli ekonomija? Objasnite šta proučava makroekonomija, a šta mikroekonomija.
- Objasnite šta su pozitivni, a šta normativni iskazi u ekonomiji. Pokušajte da date primere za oba iskaza.
- Navedite najvažnije makroekonomske ciljeve, kao i makroekonomske instrumente za ostvarivanje tih ciljeva.
- Objasnite formulu koja izražava stanje opšte ravnoteže.
- Kako se rešava problem konfliktnosti ciljeva?

PITANJA:

- Šta je to nauka?
- Objasnite šta to znači da se svaka nauka određuje svojim predmetom proučavanja i svojim metodom.
- Objasnite i navedite primere za ekonomske kategorije.
- Kako određujemo ekonomske zakone?
- U koje kategorije možemo svrstati sve ekonomske zakone prema poljskom ekonomisti Oskaru Langeu?
- Navedite i objasnite specifičnosti ekonomskih zakona.
- U čemu se sastoji osnovna razlika između prirodnih i ekonomskih zakona?

PITANJA:

- Šta podrazumevamo pod metodom istraživanja?
- Objasnite metod apstrakcije.
- Zašto je formulisanje određenih pretpostavki najteža i najodgovornija faza u procesu korišćenja metoda apstrakcije?
- Objasnite verifikacioni metod.
- Šta su to ekonomski modeli?
- Objasnite endogene i egzogene varijable u ekonomskim modelima.
- Šta su to ekonometrija i ekonometrijski modeli?

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА